

Beleidsplan 2023-2026

“Kwaliteitsverbetering Monumentaal Groen: de eerlijke en ambachtelijke aanpak”

STICHTING IN ARCADIË

1. Inleiding

Stichting In Arcadië is in 2010 opgericht vanuit de behoefte naar een overkoepelende en onafhankelijke organisatie waarin kennis, kunde en ervaring wordt aangeboden aan alle partijen die zorgdragen voor groene monumenten.

In 2009 werd de overheidssubsidie van de Stichting tot behoud van Particuliere Historische Buitenplaatsen stopgezet. In 2010 is Stichting In Arcadië, mede op verzoek van de Tweede Kamer opgericht, om te voorkomen dat de in 35 jaar opgebouwde kennis over historisch groen van de Stichting PHB verloren zou gaan. Na de opstartfase die door de economische recessie niet altijd even gemakkelijk is geweest beschikt Stichting In Arcadië nu over een gezonde bestaansbasis die we verder willen uitbouwen.

Met dit beleidsplan lichten we onze plannen toe, onder het motto “Kwaliteitsverbetering Monumentaal Groen; de eerlijke en ambachtelijke aanpak”.

STICHTING IN ARCADIË

2. Organisatie

Onze rechtsvorm

Stichting In Arcadië is een rechtspersoon zonder winstoogmerk met een ANBI-status. Inkomsten uit onderzoek en advies dienen onze missie. Dit geldt ook voor eventuele schenkingen en legaten.

Schenkingen en legaten zullen waar mogelijk steeds gekoppeld worden aan één concreet project om de schenker direct de vruchten van zijn of haar schenking te laten zien.

Ons bestuur

Stichting In Arcadië wordt bestuurd door een directie die gecontroleerd wordt door een Raad van Toezicht.

Onze mensen

De stichting wordt geleid door vijf medewerkers in vaste dienst;

Directeur / Senior-Landschapsarchitect	WO-niveau	0,9 fte
Directeur / Senior-Historicus	WO-niveau	0,8 fte
Landschapsarchitect	WO-niveau	0,9 fte
Historicus	WO-niveau	0,8 fte
Beheermedewerker	HBO-niveau	0,9 fte

De combinatie van landschapsarchitecten en historici maakt dat $1 + 1 = 3$. De gebundelde kennis en ervaring is monumentaal, namelijk ruim 40 ervaringsjaren groot. Dit vertaalt zich in hoge kwaliteit van onderzoeksmethode, resultaten en adviezen.

Ons professioneel netwerk

Stichting In Arcadië heeft een netwerk van kundige zzp'ers en bedrijven waarmee landelijke en regionaal wordt samengewerkt. De benodigde expertise wordt ingehuurd afhankelijk van de wens van de opdrachtgever.

Onze cultuur

Wij werken vanuit een gezonde combinatie van idealisme en realisme, enthousiasme en inzet. Dat komt tot onze uiting in onze naam 'In Arcadië': een arcadisch landschap is een ideaalbeeld, een droom waar je naar toe werkt. Maar de Arcadiërs waren niet gespeend van realisme: het bestaan in Arcadië, een idyllische streek in de onherbergzame Griekse Pelopponessos, dwong de Arcadiërs vooral om te werken als huursoldaat.

Onze huisvesting

Stichting In Arcadië is gehuisvest in het erfgoedcluster in het rijksmonumentale Klooster ter Eem te Amersfoort.

3. Missie, visie en strategie

3.1 Missie en visie

Stichting In Arcadië opereert vanuit het belang van groen erfgoed, niet vanuit het belang van een bepaalde groep eigenaren of belanghebbenden. Stichting In Arcadië is geen belangenvereniging en zal zich daarom altijd genuanceerd en objectief uitlaten. In onze communicatie benadrukken we dat de stichting geen winstoogmerk heeft. **Wat ons drijft is de wens en noodzaak om kennis en betrokkenheid over groen erfgoed in Nederland te bevorderen. Hiermee dienen we ook de instandhouding van groene erfgoedobjecten en de verbetering van de maatschappelijke inbedding van groen erfgoed.**

Instandhouding, herbestemming en de verankering in de maatschappij van historisch en monumentaal groen is van wezenlijk belang voor onze leefomgeving. De belangstelling voor groen erfgoed zit "in de lift". Steeds meer is er naast het gebouwde erfgoed oog voor de groene omgeving van gebouwen, vaak meewontworpen en daardoor een waardevol ensemble vormend. Groene monumenten zijn dragers van de identiteit van het Nederlandse landschap, laten onze geschiedenis zien en zijn om die reden opgenomen in de Canon van Nederland (venster 24. Buitenplaatsen).

Desondanks is te constateren dat tuin- en parkaanleg in het algemeen en groen erfgoed in het bijzonder te vaak de sluitpost is bij een herbestemmings- of revitalisatieproject. Ondanks financiële impulsen van eigenaren en overheden loopt het bewustzijn- en onderhoud/restauratieniveau achter op andere erfgoedtypologieën, terwijl groen erfgoed juist om méér bewustzijn en onderhoud en een eigen benadering vraagt. Anders dan bij gebouwen of interieurs gaat het hier om levend en dus kwetsbaar en arbeidsintensief erfgoed.

Stichting In Arcadië wil de instandhouding van en kennis over groen erfgoed bevorderen door de geschiedenis te onderzoeken, de waarde te duiden, die toegankelijk maken én de kennis toe te passen in de praktijk. Wij zijn ervan overtuigd dat meer kennis leidt tot een grotere inspiratie en betrokkenheid. Dat leidt uiteindelijk tot beter behoud, beheer en een betere maatschappelijke inbedding van het groene aspect van onze geschiedenis en onze Nederlandse identiteit.

Ten slotte is van belang dat groen erfgoed ook bij overheden meer aandacht krijgt. Het is noodzakelijk dat groen erfgoed meer aandacht krijgt bij beleidsvorming en dat de behandeling van vergunningstrajecten de achterstand inloopt die het heeft op andere erfgoedwerkvelden. Stichting In Arcadië vindt de stimulering van een verdere professionalisering van het vakgebied belangrijk. Daarom zet de stichting zich in voor een verdere implementatie van de *Richtlijnen Tuinhistorisch Onderzoek* als basis voor alle planprocessen in monumentaal groen.

Visie op Stichting In Arcadië als organisatie:

- Een kleine organisatie met een vaste kern van ervaren medewerkers op het gebied van groen erfgoed;
- Een groot netwerk van zzp'ers met verschillende expertises;
- Voor grote projecten die meerdere vakgebieden omvatten (zoals stedenbouwkunde, ecologie, archeologie, waterhuishouding, architectuur) zoeken we samenwerking met andere organisaties;
- Wij bieden studenten en werkstagiairs graag de mogelijkheid om mee te draaien in ons team en ervaring op te doen;
- Vrijwilligers ondersteunen ons bij de ontsluiting van de collecties van het studiecentrum.

3.1 Strategie

Om onze missie en visie actief invulling te geven verzamelen, verbinden en delen we onze kennis en ervaring met zoveel mogelijk anderen, variërend van het brede publiek tot de cultuurhistorische deskundigen. We werken veel samen met andere (groen) erfgoedorganisaties. We richten ons vooral op Nederland, maar sluiten gezien de internationale geschiedenis van Nederland niet uit dat we ook vanuit onze expertise mét of in andere landen zullen werken.

Stichting In Arcadië is uniek door de combinatie van haar activiteiten: onderzoek, planvorming, advisering en kennisvergaring en – deling. De wisselwerking tussen de kennis in het studiecentrum en ons praktijkwerk leidt tot synergie. Bovendien is Stichting In Arcadië is een van de weinige organisaties die een eigen historicus in fulltime dienst heeft. Stichting In Arcadië heeft geen winstoogmerk en is de enige niet-overheidsorganisatie met een studiecentrum. Iedere euro die verdiend wordt met een plan of advies komt ten goede aan projecten die de bevordering van kennis en meningsvorming over groen erfgoed uitdragen. Dit maakt Stichting In Arcadië een interessante partner voor overheden en andere opdrachtgevers.

Strategie van Stichting In Arcadië:

- Een compacte werkorganisatie;
- Een goede pers via mond tot mondreclame als basis voor een duurzame groei;
- Die op projectbasis samenwerkt met partners en partnerorganisaties in het groene erfgoed;
- En streeft naar een verbetering van het gebruik van het studiecentrum;
- Onze werkmethode op het gebied van tuinhistorisch onderzoek verder professionaliseren en implementeren zowel voor ons zelf als onderzoekers en adviseurs, als bij opdrachtgevers en overheden;
- Verwerven van meer inzicht in de werkmethoden van historische ontwerpers, zodat we de kenmerken en waarden van historisch erfgoed beter kunnen benoemen (zoals bij ons project 'Zocherparken in de provincie Zuid-Holland': www.zocherparken.nl).

4. Activiteiten

1. Het opstellen van plannen en adviezen voor groene monumenten:

- Historisch onderzoek;
- Waardstelling van groene objecten;
- Opstellen van ontwerpen;
- Opstellen van beheerplannen;
- Adviezen geven met betrekking tot structuurvisies en bestemmingsplannen
- Overige adviezen, bijvoorbeeld aan eigenaren over beschermingskwesaties, bezwaarschriften, NSW-rangschikking, etc.

2. Kennis vergaren, beheren, bevorderen, uitdragen en delen als gespecialiseerd expertisecentrum:

- Nadruk op positionering van het studiecentrum groen erfgoed door goed beheer en betere ontsluiting van de eigen collectie bestaande uit bibliotheek, beeldbank en archief;
- Loket voor kennis over groene monumenten, zowel van theoretische als praktische aard;
- Netwerk- en spilfunctie;
- Kennis op het gebied van groen erfgoed middels educatie en voorlichting ontsluiten voor velen, van professionele erfgoedbeheerders en beleidsmakers tot de man die met zijn hond wandelt in een bijzonder park en daar wat meer over wil weten;
- Projecten draaien die fysieke zichtbaarheid van groen erfgoed vergroten;
- Het doen uitgeven van of meewerken aan publicaties over groen erfgoed;
- Het verspreiden van kennis over groen erfgoed middels het geven van lezingen, colleges, publicaties en bijdragen aan debat.

Kadertekst studiecentrum

Ons studiecentrum bestaat uit een bibliotheek, documentatie, foto- en kaartmateriaal en archief. De bibliotheek bestaat uit een aantal deelcollecties op het gebied van historische groen:

1. Boeken (ca. 4500 banden);
2. Tijdschriften (collectie historische tijdschriften zoals *Buiten*, *Country House*, *Onze Tuinen* etc.);
3. Rapporten en nota's van overheid en semi-overheid 1975-2005;
4. Beheerplannen (PHB en niet-PHB);
5. Documentatie (40 strekkende meter);
6. Originele historische kaarten en plattegronden;
7. Foto's, dia's, video's, prentbriefkaarten (ca. 20.000 stuks).

De boekencollectie van Stichting In Arcadië bestaat uit de volgende onderdelen:

- a. PHB-collectie: aantal ca. 900. Beslaat de periode 1980-nu. Nadruk ligt op Nederlandse tuinarchitectuur en Nederlandse buitenplaats
 - b. Mensema-Gevers collectie: periode 1985- heden (ca.100 banden).
 - c. De collectie C.G. Willemsen: periode 1850-heden (ca. 200 banden).
 - d. De sinds 2010 door ons zelf opgebouwde collectie boeken.
-

5. Communicatie

Stichting In Arcadië richt zich op groen erfgoed in brede zin, dus ook jongere buitenplaatsen, villatuinen, vestingwerken, begraafplaatsen en publieke parken.

Stichting In Arcadië bedient particuliere eigenaren, overheden, bedrijven, Ngo's en stichtingen. Stichting In Arcadië communiceert over groen erfgoed met een eigen website, het tijdschrift *Arcadië*, via artikelen en boeken, lezingen. Een belangrijk onderdeel van onze communicatie en zichtbaarheid vormt het studiecentrum op een goed bereikbare centrale locatie.

Rode lijn

De rode lijn van onze boodschap is: "Kwaliteitsverbetering Monumentaal Groen; de eerlijke en ambachtelijke aanpak". We streven een hoge kwaliteit in onderzoek, planvorming en adviezen.

Doelstellingen externe communicatie:

1. Het profileren van de Stichting In Arcadië als het studiecentrum op het gebied van groen erfgoed in Nederland naar betrokken overheden, opdrachtgevers, samenwerkingspartners en een breed publiek;
2. Het breed uitdragen van de missie: "de bevordering van kennis en instandhouding van groen erfgoed" volgens de methodiek van de Richtlijnen Tuinhistorisch Onderzoek;
3. Het verwerven van opdrachten waarvan eventuele opbrengsten ten goede komen aan het ideële doel.